

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 30. julija 1919.

Cene inseratom: enostopna petivrstna ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo. Nemška Avstrija gospodarsko ubita. Kmalu dobimo nove bankovce.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Dne 20. t. m. je bila odposlancem Nemške Avstrije izročena mirovna pogodba. Sicer je Nemška Avstrija naša sovražnica, pa vendar se nam smili, tako trde pogoje so ji stavili zavezniki.

Nemška Avstrija bo morala predvsem plačati veliko vojno odškodnino, ki jo bo določila posebna komisija; govori se, da bo morala plačati Nemška Avstrija kakih 25 milijard. Ta komisija bo tudi določila, koliko bo morala plačati v zlatu, blagu, ladjah itd. Nemška Avstrija mora odstopiti vse morske ladje. Nadalje bo morala nadomestiti vse stroje, ki so bili med vojno uničeni na Francoskem, v Jugoslaviji in v drugih zaveznih državah. Oddati mora nadalje 6000 molznih krav, 2000 glav mlade goveje živine, 100 bikov, 1000 telet, 2000 glav plemenske živine, 2000 plemenskih konj, 1000 ovac in 1000 pitanih prešičev. Vso to živino dobiva Jugoslavija in Rumunija. Končno mora Nemška Avstrija oddati

tudi veliko množino že izdelanega pohištva.

Gorje premaganim državam! Radi bi poznali gospodarja ali pa delavca, ki bi bil še vedno tako neumen, da bi si želel pod Nemško Avstrijo!

Koliko zemlje bo morala Nemška Avstrija odstopiti sosednjim državam.

Ves južni del Tirolske do Brenerja dobi Italija. Pod Italijo pridejo torej tudi kraji, kjer živa duša ne razume italijanskega jezika. Kako prebrisani da so prebivalci teh krajev, je razvidno že iz tega, da niso iz gospodarskih ozirih hoteli nič vedeti o Nemški Avstriji.

Na Štajerskem dobi Jugoslavija vse one kraje, ki jih je zahtevala. Kakor na Koroškem, je bilo tudi na Štajerskem nekaj „petelinov“, ki so rogovilili proti naši državi in prerokovali, da pride večji del Spodnje Štajerske pod Nemško Avstrijo. Sedaj, ko je v tej zadevi bila iz-

govorjena zadnja beseda in ko je vsa Spodnja Štajerska za vse večne čase združena z našo državo, bi ne bili radi v koži raznih plačanih hujskačev.

Prav neusmiljeno so postrigli Nemški Avstriji peruti tudi na severu. Koliko lepih in bogatih pokrajin je morala tu odstopiti Čehoslovaški in Poljski!

In kaj je s Koroško?

Kakor pač vsak otrok ve, nam skuša Italija škodovati, kjer le more. Zakaj? Lahki prav dobro vedo, da imamo z njimi račun, ki še ni poravnani; prav dobro vedo, da ni dobro, z Jugoslovani zobati črešenj! Zato so pa zahtevali, naj mirovna konferenca da južni del Koroške Nemški Avstriji. Gospodje, ki delajo v Parizu mir, so bili zdaj v hudi zadregi. Italiji bi se ne zamerili radi. Sicer prav nič ne obratujejo Lahov, pa jim tega ne smejo preočito pokazati, ker so Lahki njihovi zavezniki. Da bi pa dali celo Koroško Nemški Avstriji, to pa tudi ni šlo. Gospodje v Parizu so se bali, kaj bi rekel svet, če bi prepustili slovenski del Koroške Nemški Avstriji, če bi dovolili, da Nemška Avstrija gospodarsko

PODLISTEK.

Kaj pa otroci?

Svetovna vojna nam je povsod škodovala: na polju, v hlevu, v hiši, v družini. Žalibog ni prizanesla niti našim otrokom. Vsak dan se lahko prepričamo, kako pokvarjena, kako podivjana da je naša mladina.

Ta ali oni poreče: „Tega je kriva vojska!“ Res je, mnogo je zakrivila dolgotrajna vojna, a kriva si tudi ti, mati! Ko je bil mož pri vojaki, si sama vodila gospodarstvo. Na vse si pazila, celo na telička v hlevu nisi pozabila. Le na svoje otroke nisi pazila, zanje nisi imela časa. Opazovala si sicer, kako poredni in podivjani da so sosedovi otroci, da pa tvoji niso nič boljši, o tem se ti niti sanjalo ni.

Poglejmo, kaj počne otrok ves dan! Ko se zjutraj skobaca iz postelje, teče neumit in nepočesan na cesto gledat, če je zunaj že kak paglavec, da se že za zajtrk malo zlasata. Ko ga mati napase z žganci in s kruhom, jo deček popiha iz hiše. Nihče ga ne vpraša, kam da gre; še vesela si, da se spravi izpod nog! Na cesti najde kmalu druge paglavce. In začnejo se igrati. Kaj pa? Vojsko seveda! Kamenje leti sem, leti tja, zadene glavo, zadene šipo. Potem pa krik in vik! Gospodarji razbitih šip zmerjajo in preklinjajo, manjši otroci jočejo, kot bi jih drl iz kože, večji pa zbeže na drugi konec vasi, kjer se vojska nadaljuje. Tako mine dopoldne. Želodec je prazen in pobalin jo udere domov k polni skledi. Še na misel ti ne prihaja, da bi ga vprašala, kje je bil, kaj je delal!

Popoldne ga pošiljaš včasih na pašo. Tam dobi zopet svoje tovariše. Vsak

si prižge cigareto. Od kraja se sicer želodec obrača, pa kmalu se fantiček privadi tobaku in kadi kakor dimnik na strehi. Ti pa nimaš časa, da bi zapazila, kako blede otroku obraz, ne duhaš, da mu diši vsa obleka po tobaku.

Ob pašniku je bela cesta, po cesti pa stopa truden potnik. Star mož je. Zgubano lice in sivi lasje pričajo, da je mož že nekaj skusil v življenju. Dobro vzgojeni otroci bi ga pozdravljali: Dober dan! Kaj pa stori tvoj sinček? Najprej se spači in pokaže potniku jezik, potem pa vpije za njim in ga zmerja. Pa reci, če ni res tako!

Malo drugačno je življenje naših paglavcev, kadar je šola. Komaj je deček spravil pod streho zajtrk, vzame svoje zamazane in raztrgane knjige ter gre od doma. Še z Bogom ti ne reče! Pa nikar ne misli, da se mu tako mudi v šolo! Kaj še! Do prve hiše hiti,

ubije naše lepe in rodovitne kraje. Pa gospodje v Parizu so tiči in so si znali pomagati, da bosta volk sit in ovca cela. Kaj so storili? Rekli so, naj ljudstvo odloči, kje da če biti. Lahki s tem sicer niso bili zadovoljni, saj so vedeli, da je pri nas le malo tako nespametnih gospodarjev, ki bi hoteli pod Nemško Avstrijo, kjer bi morali plačevati vojne dolgove, vojno odškodnino, oddajati živino za Jugoslavijo in Rumunijo ter se za nameček še truditi, da bo mogla nemška gospoda še nadalje pasti lenobo. Zato so Lahki ugovarjali in zabavljali, pa vse skupaj ni nič pomagalo! Tudi nemški listi, kakor „Freie Stimmen“ in drugi, prelivajo grenke solze, ker je naš del Koroške izgubljen za Nemško Avstrijo. Kako se bo glasovalo itd., bomo poročali v prihodnji številki.

Za ugotovitev vsled vojnih operacij na slovenskem Koroškem povzročene škode.

Od predsedništva deželne vlade je postavljena pod vodstvom podpisanega posebna komisija, ki v tem oziru posluje že od 1. junija t. l. in je doslej ugotovila že škodo v vseh obmejnih občinah na Štajerskem in 19. občinah na Koroškem. Začasno ima ta komisija svojo centralo v Velikovcu, kamor se prizadeti lahko obračajo za nasvet ali s poročili. Tudi po ostalih občinah stranke že komaj čakajo, da pride naša komisija. Delamo v treh oddelkih in hitimo z delom, kolikor mogoče, da bi ljudstvu ustregli. Kdor pa je imel vpogled v naše delo, ve, da isto ne more tako hitro napredovati, kakor bi želeli mi sami, kajti površno delo bi strankam le škodilo. Prosimo občinske urade, kjer dozda komisija še ni bila, naj, da nam delo olajšajo in pospešijo, zberejo prijave o škodi od prizadetih strank in pripravijo za celo občino skupen seznam. Vzorce za seznam vpošljem. Stranke naj prijave napravijo pismeno ali same, ali pa na zapisnik v dveh izvodih. V zapisniku naj natančno navedejo vso škodo in jo že same cenijo; navedejo naj tudi, če se je škoda zgo-

kjer dobi tovariša, ki ima tobaka. Prižgeta si vsak svojo cigareto, ter jo zavijeta po najdaljši poti proti šoli. Po poti nagajata mlajšim šolarjem. Da prihajata prepozno v šolo, mi ni treba še posebe poudarjati. In kaj delata v šoli? Motita učitelja in nagajata sošolcem. Potem se pa še čudiš, da se tvoj sin v šoli nič ne nauči. „Naš fant je vendar priden in brihten!“ In vendar si sama kriva, če tvoj sin v šoli nič ne napreduje, če se nič ne nauči!

Vojske je zdaj konec in tvoj mož je zopet doma. Zdaj moraš imeti dovolj časa, da se brigaš tudi za svoje otroke. Tvoja sveta dolžnost je, da jih spraviš spet na pravo pot, da boš nekoč z mirno vestjo stala pred večnim Sodnikom, ki te bo vprašal: „Izročil sem ti bil dva nedolžna otročiča; kje sta zdaj, kakšna sta?“
Alojzija Modic.

dila po nemškem ali jugoslovanskem vojaštvu ali pa po civilnem prebivalstvu.

Škoda je ali na poslopih in zemljiščih (vsled strelav pušk, granat, naprave jarkov, pohojenja itd.), ali na premičninah (vsled tatvine ali ropanja itd.)

Vsaka stranka ima navesti priče, s katerimi hoče dokazati, da je uropane stvari res imela in da so jih uropali ti ali oni vojaki oziroma civilisti.

Cene naj se z ozirom na davkoplačevalce ne stavijo pretirane, pač pa obstoječim razmeram primerne.

Komisija se bode gotovo potrudila, da kmalu dovrši svoje delo.

Predsednik komisije dr. Hočevar.

Gospodarske vesti.

Rekvizicije v Nemški Avstriji.

Ker preti Nemški Avstriji lakota, je avstrijska vlada sklenila, da bo tudi letos zaplenila ali rekvirirala poljske pridelke, in sicer v najtrši meri.

Odbor za prehrano na Dunaju je določil naslednje cene: pšenica in rž 130 K za meterski cent, ječmen in oves pa 113 K.

Kaj bi rekli naši jugoslovanski kmetje, ko bi jih kdo silil, da bi morali oddajati svoje žito po teh cenah?

Kaj bo z našim denarjem, ki je naložen v Nemški Avstriji?

Tudi Korošci imamo v nemško-avstrijskih hranilnicah naloženega precej denarja. Nemci nam zdaj tega denarja nočejo izplačevati. Zato se je že marsikdo bal, da je ves ta naš denar izgubljen. Temu pa ni tako! Ko bo podpisan mir z Nemško Avstrijo, nam bodo morali Nemci izplačati ves denar, ki smo ga naložili v njihovih hranilnicah in drugih nemških denarnih zavodih!

Zavarovalnica za govejo živino.

Za vso Slovenijo se ustanovi zavarovalnica za govejo živino. Začela bo delovati s 1. januarjem 1920.

Agrarna reforma.

Iz Belgrada poročajo, da je naš regent Aleksander sprejel več veljavnih kmetovalcev, ki so ga prišli prositi, naj bi se gotovo in kmalu izvedla agrarna reforma. Regent je pomiril može in jim dal svojo kraljevsko besedo, da se bo agrarna reforma (delitev veleposestev) pravično rešila. Njegova beseda velja in se ne more na tem nič izpremeniti.

Prepovedan izvoz konj in rogateg živine.

Iz Belgrada poročajo, da je ministrski svet prepovedal izvoz konj in rogateg živine iz naše države.

Rekvizicije živine v Nemški Avstriji.

V Nemški Avstriji, kamor tako srčno želijo naši nemčurji, bodo imeli še tudi odslej rekvizicije živine in poljskih pridelkov. Vole bo smel imeti kmet le, če ima 25 oralov orane zemlje, dve kravi le, če je pri hiši 6 ljudi. Na osebo bodo

pustili na teden samo 1 1/4 kg žita in 1 kg krompirja. Vsako drugo pitano svinjo bo moral oddati državi. Domači (mali) mlinci in žrnjle bodo zaprti (zapečateni). Brez kart se ne bo dobilo nobenih živil. Izdeluje se v Nemški Avstriji celo zakonski načrt, po katerem bi moral kmet ali najemnik izročiti ob žetvi vse pridelano žito in krompir. Država pa bi potem dajala kmetu in delavcu živila in seme na karte. Tako bo življenje kmeta v Nemški Avstriji.

Nove bankovce dobimo.

Novi bankovci bodo dotiskani meseca avgusta in se bodo meseca septembra zamenjali z dosedanjimi. Potem bo konec tihotapljenja (kontrabande) manjvrednih avstrijskih in madžarskih bankovcev v našo kraljevino!

Kakšna bo letos letina v Srbiji.

Ozimina. Vsled neprestanega deževja v aprilu in maju so zimske setve jako trpele. Rast je zadrževalo tudi jako hladno vreme v teh mescih. Kolikor je mogoče presoditi po do sedaj dospelih poročilih, bo dala ozimina srednje dobro letino. V južnih krajih so začeli z žetvijo ječmena. Spomladanske setve stoji slabše od ozimine. Vedno spomladansko deževje je oviralo sejanje, pa tudi hladno in neprijazno vreme in zategadelj je manj zemlje posejane z jaro setvijo kot navadno. Če bo trpelo sedanje toplo vreme, bo marsikaj popravilo. Travniki in pašniki stoji jako dobro, zelene hrane je dovolj. Goveja živina, kolikor jo je ostalo, se dobro razvija. Tudi deteljica dobro kaže. Lan in konoplja dobro kaže. Mak obeta dobro letino, samo če ga ne bo motilo vlažno vreme za časa cveta. Sadje. Deževno vreme za časa cvetja je mnogo škodovalo, pa bo zato letos bolj slaba letina sadja. Drevje je sicer bujno cvetelo, toda cvetje je ostalo vsled deževja neoplojeno. Sliv bo malo, boljše kažejo jabolka in hruške. Črešenj je pa zelo veliko. Vinogradi stoji jako dobro.

Dopisi.

Tinje. V vojake preoblečeni tatovi so ponoči prišli v hlev h gospodarjema Lukežu Urat iz Dravskega Dvora in Janezu Holcer iz Olmata ter jima ukradli dve lepi kobilici. Tatvino sta takoj naznanila orožnikom, vojaški oblasti v Velikovcu in Narodnemu svetu za Koroško. Ker se je iz Velikovca takoj brzojavilo (telegrafiralo) na vse strani, se je orožnikom posrečilo najti ukradeni kobilici, in sicer v celjskem okraju. Imenovana gospodarja se zahvalujeta vsem, ki so pripomogli, da sta dobila kobilici nazaj, zlasti pa še vrlim gg. orožnikom iz Železne Kaple.

Iz Grabštanja. Tudi v naši občini so v narodnem oziru vse drugačne razmere, nego so bile za časa nemške strahovlade. Razen družin Rozenberg, Gutmansthal, Schludermann in dr. Lemmel so v celi občini sami Slovenci. Res je sicer, da je med temi še vedno nekaj zagriženih oboževalcev nemštva, toda tudi ti se bodo s časoma otresli pekoče sramote na svojem značaju, da pljujejo v obraz lastni materi, ki jih je slovensko učila in vzgojila. Uvideli bodo, da jim gre v Jugoslaviji gospo-

darsko bolje kakor v Nemški Avstriji in da kultura Slovanstva ni na jeziku, ampak v srcu. O naših razmerah se je prepričala tudi komisija za ugotovitev škode, ki je prošle tedne poslovala med nami. Lahko smo ponosni, da smo državljani velike, lepe Jugoslavije.

Grabštanj. Odrašeni smo, svobodni! Po hudem boju nam je zasijalo solnce zlate svobode. Žalibog je med nami še vedno nekaj zasleplencev, ki ne morejo živeti, če niso vključeni v težke verige, in ki si žele nazaj v suženjstvo! Tako so neumni, da poslušajo dobro plačane hujskače in si v globočini svojega srca žele, da bi prišli pod Nemško Avstrijo, kjer bi mogli in morali še nadalje delati tlako nemški mestni gospodi. Preveč so zaslepljeni, da bi mogli spoznati, kako lepa prihodnost jih čaka pri nas; preneumni so, da bi uvideli, kako slabo bi se jim godilo v Nemški Avstriji. Ti zaslepljenci ne pomislijo, kako visoki da bodo davki v Nemški Avstriji, ker bodo morali plačati stare dolgove in strašno vojno odškodnino. Smilijo se nam ti naši rojaki in naša dolžnost je, da jih izpreobračamo. Pripovedujmo jim pri vsaki priložnosti, da Nemška Avstrija ne bo mogla izhajati brez rekvizicij, da bo nemška vlada puščala kmetu le, toliko živine in poljskih pridelkov, da ne bo umiral od lakote; vse drugo bo moral oddajati po nizki ceni državi. Če bi vedeli vse to, bi ne silili v svojo pogubo. Saj si celo trdi Nemci onkraj demarkacijske črte žele iz gospodarskih ozirih pod Jugoslavijo.

Grabštanj. Grozni so bili prvi dnevi meseca junija za mirno, pošteno prebivalstvo naše občine. Po krivdi nekaterih celovških mogotcev, kot je bil znani podpolkovnik Hülgerth in drugi, katerim je že bil od nekdanj ljudski blagor dežeta briga, je posetila vojna z vsemi neizogibnimi grozotami tudi naše poljane. Pametni in treznomisleči ljudje so že od časa, ko so se začeli boji na Koroškem, slutili, da nas bodo celovski „alldeutsch“ voditelji s svojim nesmiselnim hujskanjem proti mogočni Jugoslaviji spravili v nesrečo, katera je na bojišču neizogibna. — Trpeli smo torej zaradi Celovca. Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani dobrohotno upošteva naše težnje in nam je poslala komisijo, katera je dognala vso storjeno škodo. Posebno se imamo zahvaliti načelniku komisije gosp. dr. Hočevarju, kateri se je marljivo potrudil v vsako posamezno hišo in tam na licu mesta po najboljši vesti in vednosti sam zapisoval vso škodo.

Pliberk. Več kot pol leta smo že v Jugoslaviji, naš poštni urad pa ima še vedno nemški pečat! Kaj bi bila rekla avstrijska oblast, če bi bil imel ta urad prej samo slovenski pečat? — Z Nemcem, ki ne zna slovenski, govorim prav rad nemški. Pri nas se pa še vedno dobi celo kak trgovec, ki niti v prodajalni noče govoriti slovenski, čeprav zna prav dobro. Žalostno je, da se dobi še vedno nekaj tako nezavednih ljudi, ki kupujejo pri takih trgovcih!

Pliberk. Naši trgovci in obrtniki imajo še vednočasne slovenske napise, ki so jih bili napisali s tinto ali pa celo s svinčnikom na košček papirja. Pa še ti napisi so navadno tako spakedrani (popačeni), da naravnost smesijo lepi slovenski jezik. Tako na primer čitamo: krušnar, uznar, strojarna in usnarja, trgovina, zmešanega blaga itd. Le nekateri podjetniki so si dali napraviti pravilne, res lepe slovenske napise. Imamo celo nekaj takih trgovcev, ki so nemške napise samo zakrili s papirjem. Ali so morebiti tako otročji, da še vedno pričakujejo nemških „rešiteljev“, ki so mesca maja tako krasno pokazali svojo „kulturo“, da so vsi poštemi Nemci zatrjevali, da

jih je sram, da so Nemci. Čas bi že bil, da se kaznujejo podjetniki, ki se norčujejo iz predpisov pristojnih oblasti.

Koroške novice.

Pliberk. Za uboge invalide je na Vidov dan nabrala učiteljica gospodična Strel 1070 K. S posebno visoko svoto sta se izkazala gosp. Metnitz in gosp. Thurn.

Pliberk. Kdor še ni pristopil k naši „Kmetijski podružnici“, naj to stori takoj! Gnojila, drevesca in kar se bo še jeseni delilo, bodo dobili le člani. Naj bi ne bilo gospodarja, ki bi ne bil član „Kmetijske podružnice!“ Kmetijska podružnica.

Pliberk. Šimonova Polonica si je pri žetvi prerezala kito na nogi. Njeno življenje je bilo v nevarnosti. Spretnosti našega vrlega zdravnika gospoda dr. Jenka se je zahvaliti, da se je operacija posrečila. Upati je, da dekletu kmalu ozdravi.

Pliberk. Izgubil se je petnajstletni fant Janez Kranjc iz Pliberka. Odšel je bil brez pravega vzroka 14. t. m. proti Prevaljem, kjer ga je še neki njegov znanec videl in govoril z njim. Fant je okroglega obraza, modrih oči ter ima rumene lase. Oblečen je v rjavo obleko in nosi škornje. Misli se, da se je napotil kam na Kranjsko. Kdor bi kaj vedel o fantu, naj blagovoli to naznaniti njegovemu očetu Janezu Kranjcu, železniškemu delavcu na Dvoru pri Pliberku.

Železna Kapla. Županovi hčerki gospodični Mara in Pavlica Piskernik ter vrtnarica gospodična Mara Hardelap so nabrale na cvetlični dan za naše invalide 403 K. Hvala narodnim dekletom! Naše ženstvo se zaveda svoje narodne dolžnosti; le malo je še zaspink. Upamo pa, da se tudi te kmalu vzdramijo.

Železna kapla. Dne 20. t. m. se je iz našega kraja udeležilo zborovanja v Sinči vasi 17 žen in deklet. Škoda, da nimajo tudi žene iz drugih krajev toliko narodne in državljanske zavednosti! Koroško ženstvo, posnemaj vrle Kapelčanke in nikar se še nadalje ne odteguj narodnemu delu!

Železna Kapla. Naša šola je v maju mnogo trpela. Dobila je dva granatna strela; mnogo pa je bilo pokradenega ali uničenega. Za silo se je šola že popravila in se je že pričelo s poukom. Stariši, pošiljajte svoje otročiče redno v šolo!

Železna Kapla. Ljudske veselice, ki se je vršila dne 20. t. m. ob Klopinskem jezeru, se je udeležilo čez 130 oseb. Veselica je vsem zelo ugajala.

Železna Kapla. Naš moški pevski zbor šteje 25 pevcev, mešan pa skoraj 50 pevcev in pevk. — Učimo se pridno. Vsak prihaja redno k vajam. Zastopani so vsi stanovi.

Železna Kapla. Narodna čitalnica, ženstvo iz Železne Kaple in Belske doline so poklonile v zadnji pozdrav junaku poročniku Kranjcu vsak po en venec. Tako slavi naše ljudstvo svoje junake.

Železna Kapla. Na našem pokopališču leži pokopan vojak, Hrvat ali Srb, ki je padel za naše osvobojenje. Grob njegov je vedno poln svežih cvetlic. Vse to preskrbujejo nežne roke. Pogreb njegov je bil kaj lep. G. kaplan Skrinar mu je govoril nagrobno, pevski zbor pa mu je zapel žalostinke. V miru počivaj, dragi nam brat!

Deška in dekliška meščanska šola v Velikovcu se otvorita 1. septembra. Učenci in učenke se sprejemajo vsako sredo od 8.—12.

ure dopoldne. V prvi razred se sprejemajo le učenci in učenke, ki so obiskovali 5 let ljudsko šolo in so že 11 let stari. Ravnateljstvo.

Velikovec. Narodna čitalnica v Velikovcu priredi v nedeljo 3. avgusta na vrtu meščanske šole veliko narodno veselico v prid koroškemu invalidom. Spored: vojaška godba, petje, srečolov, šaljšiva pošta, ples itd. Vstopnina 1 K. Pričetek ob 14. uri.

Velikovec. J. Dekanič, operateur za kurja očesa, je prestavljen iz Velikovca v Ljubljano.

Dobrla vas. Kot namestnik notarja za Dobro vas in Železno Kaplo posluje g. Anton Zevnik, prej notarski namestnik v Podgradu v Istri. Uradni sedež ima v Dobrli vasi, v Železni Kapli pa uradne dneve za sedaj vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu.

Borovlje. Tu je umrl graver Franc Perković. Bil je 69 let star. Naj počiva v miru!

Prevalje. V Dobu je po daljši bolezni umrl Peter Pernjak, po domače Tomažev oče. Dočakal je visoko starost — bil je čez 90 let star. Naj počiva v miru!

Prevalje. Da se zahvalimo Bogu, ki nas je rešil nemških roparjev, smo imeli tu dve procesiji, eno k Sv. Lenartu, drugo pa na Uršulsko goro.

Bela. Naši gospodarji se pridno naročujejo na „Kmetovalca“. V Lobniku, Lepeni, Beli, Remšniku, Obirskem itd. je že 341 naročnikov. Največ jih je v Lepeni. Nekdo ne ne bo prej miroval, dokler ne bodo vsi naši gospodarji naročniki tega lista.

Bela. Poročila sta se Franc Rozman, po domače Potesal in Katarina Ilgovec iz Jezerskega vrha. Nevesta je vzorna gospodinja. Mnogo sreče!

Lepena. Tu je pred kratkim umrl Leopold Miklav. Zapušča več neodraslih otrok. Pred njegovo hišo je rasla znana „Miklova lipa.“ V juniju 1918 jo je podrl vihar.

Spodnji Dravograd. Tu je dne 21. t. m. utonil neki vojak mariborskega pešpolka, ko se je igral s čolnom na Dravi. Bajse se je bil ravno vrnil z dopusta. Naj počiva v miru! — Človek ni nikdar in nikjer dovolj previden!

Kaj je novega po širnem svetu.

Lahi so ustrelili nekega našega finančnega nadpaznika.

V sredo 23. t. m. so laški vojaki streljali na finančnega nadpaznika Ivana Koblerja, ko je izvrševal svojo službo kakih 200 metrov tostran demarkacijske črte. Ranjenca so prepeljali v Ljubljano, kjer je dne 25. t. m. umrl med operacijo v vojaški bolnišnici. Ivan Kobler je dobil težko rano v roko po italijanski dum-dum-krogli, kakor so sedaj zdravniško konstatirali. Rani se je pridružil krvno zastrupljenje, na katerega posledici je Kobler umrl. Truplo leži v mrtvašnici deželne bolnišnice. Le potrpite, laški razbojniki, tudi za vas pride dan plačila!

Strela ubila kmetico.

Blizu Ptuja je bila grozna nevihta. Strela je udarila v kmetico Marijo Smolinger, ki je bila med hudo uro s svojo hčerko Miciko na njivi. Mati je bila takoj mrtva, hčerka pa je strela le nekoliko ranila. Rajna je bila prav pridna in skrbna gospodinja, zato so jo vsi spoštovali in radi imeli. Bog ji daj večni mir! — Takoj drugi dan je bila zopet nevihta. Padala je toča, debela kakor oreh in še bolj. Poljske pridelke je popolnoma uničila. Škoda je zelo velika.

Na Laškem vre.

Nad Italijo se zbirajo črni oblaki. Poročila, ki prihajajo iz Itatije, ne obetajo nič dobrega. Po vsej državi hujskajo revolucionarji ljudstvo zoper laško vlado. Nevarni so zlasti namiri v okolici Neapolja in v mestih Gornje Italije. Revolucionarji ropajo in požigajo, da je groza. Laški kralj Viktor Emanuel se ne čuti več varnega doma in je pobegnil na Angleško. Korošci, hvalimo Boga, da živimo v Jugoslaviji, kjer vlada tak lep mir!

Kaj počenjajo Lahi na zasedenem ozemlju.

Kakor znano, so Lahi zasedli velik del slovenske in hrvaške zemlje. Ker pa dobro vedo, da ne bodo dolgo tam gospodarili, mučijo naše ljudi, kjer le morejo. Tako love zdaj po teh krajih vse moške od 17. do 40. leta in jih vlačijo v tržaške zapore. Mnogi so pobegnili v gore in gozdove, tako da ni na primer v mestu Voloska in bližnjih vaseh nobenih moških več. Doma so ostali samo žene, otroci in stari. — Kaj bi Lahi storili z našimi hujskači, ki begajo ljudstvo in delajo zoper našo državo.

Ljubljanski knezoškof dr. Anton Benaventura Jeglič v avdijenci pri našem regentu.

Iz Belgrada poročajo, da je naš prestolonaslednik Aleksander sprejel v daljši avdijenci ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

Pomnožitev orožništva.

Iz Belgrada poročajo, da je sklenil ministrski svet zvišati število orožništva na 20 tisoč mož.

Upor laških vojakov na Koroškem. Pretekli teden se je v Podkloštru pri Beljaku uprlo italijansko vojaštvo. Morali so ga takoj zamenjati z drugimi četami.

Jugoslavija se zopet poveča. Kakor poročajo iz Pariza, dobi Jugoslavija še dve pokrajini na nekdanjem Ogerskem, in sicer Medmurje in Baranjo.

Železniška nesreča v Srbiji. V Srbiji se je pripetila te dni železniška nesreča: vlak je skočil s tira. Dve osebi sta mrtivi, več pa je ranjenih.

Strašno delo blaznika. V Lijonu na Francoskem se je nahajal neki vojak doma na dopustu, da se ozdravi. Neko noč pa je napadel svojo mater, ki je spala v sosednji sobi, in jo je zadavil. Nato je planil na očeta in ga je z nožem smrtno ranil. Ko je vdrl v sobo svojih dveh sester, je eno ranil z nožem, drugo pa je poizkusil zadaviti. Deklici sta skočili skozi okno in se na ta način rešili gotove smrti. Ko se je umiril, je poiskal sestri, prosil jih za odpuščanje in nato pobegnil.

V Nemški Avstriji so zaradi mirovnih pogojev grozno poparjeni. Ko so v Nemški Avstriji zvedeli, kakšne mirovne pogoje jim je naložila mirovna konferenca v Parizu, je bilo vse prebivalstvo grozno poparjeno. Posebno razburjeni so Dunajčani. Po vsej nemško-avstrijski državi se vrše shodi. Vsi govorniki priznavajo, da je Nemška Avstrija najmanj za 50 let gospodarsko popolnoma ubita. Kmetje zopet stočejo, odkod da bodo jemali denar za visoke davke. Meščane posebno boli, da so zgubili slovenski del Koroške. Nemški listi se pritožujejo, da je ta mir sramota za Nemško Avstrijo in da so mirovni pogoji mnogo hujši nego oni za Nemčijo. Razni bogatini prodajajo svoja posestva in uhajajo čez mejo.

Razno.

Mohorjeva družba

Kdor se še ni vpisal v Družbo sv. Mohorja, naj stori to takoj! Čas je le še do konca tega meseca. Razen koledarja so knjige že dotiskane. Sramota je za vsako družino, ki ni naročena na Mohorjeve knjige!

Sorodniki vojnih ujetnikov v Italiji, ki ne morejo denarno podpirati teh ujetnikov, naj vložijo na „Slovenski Rdeči križ“ v Ljubljani, Poljanska cesta 4, II. nadstropje, vrata 39 od županstva in župnega urada potrjeno prošnjo, da sami nimajo sredstev za podporo svojih sorodnikov v ujetništvu in zato prosijo zanjo pri Rdečem križu. Obenem naj se navede v prošnji natančni naslov dotičnega vojnega ujetnika, ki se zanj prosi podpore.

Vsi v Velikovec!

Prilaznik: Zakaj pa moramo v nedeljo 3. avgusta vsi v Velikovec?

Petnik: Kaj res še ne veš, da bo takrat v Velikovcu velika ljudska veselica? Igrala bo vojaška godba, peli bodo, srečolov bo, pa kaj vem, kaj še vse!

Prilaznik: Pa se bo dobilo tudi kaj za pod zob?

Petnik: Vsega boš dobil: pečenke, kruha, slaščice, piva, vina, cigaret pa, kolikor jih boš hotel.

Prilaznik: Če je pa tako, potem pa ne ostanem doma, pa če bi me privezali.

Avgust ali veliki srpan v narodnih pregovorih.

O Porcijunkuli (2.) če vročina, huda bo prihodnja zima. — Sv. Lovrenca (10.) grozdje mehko, vinčar obeta si vince sladko. — Po vremenu svetega Jerneja (24.), rada cela jesen se nareja. — Kakor zadnji srpan vremeni, tako cela jesen se drži. — Če se avgusta po gorah kadi, kupi si kožuh za zimske noči! — Veliki srpan kar ne skuha, kimovec (september) tudi ne prekuha. — Suša pojé en kos kruha, moča (mokrota) pa dva.

(Priobčuje J o s o I. Rudl.)

Shodi in veselice.

Ljudski shod v Železni Kapli.

V nedeljo 27. t. m. je bil tu velik ljudski shod. Ljudstva se je kar trlo. Bili so zastopani vsi stanovi; posebno nas je vse veselilo, da se je shoda udeležilo tudi veliko žen in deklet. Vsa čast zavedenemu koroškemu ženstvu!

Ko je domači g. župnik otvoril shod, je nastopil kot prvi govornik naš gosp. general Maister. Nato so govorili še gosp. kapetan dr. Dolar, gosp. urednik Žebot iz Maribora in g. notar iz Dobrle vasi. Ljudstvo je prav pozorno poslušalo govornike; prav posebno je ugajal ljudski govornik Žebot. Ko je končno domači g. župnik vprašal zbrano ljudstvo, če hoče glasovati za Jugoslavijo, se je dvignilo na stotine in stotine rok. Nato so pevci zapeli nekaj domačih pesmi, kar nas je še bolj navdušilo. Tega shoda ne pozabimo nikdar! Odhajali smo domov s željo v srcu, naj bi že kmalu napočil dan glasovanja. Takrat bomo pokazali vsemu svetu in zlasti še prokletemu Lahu, da ne maramo nič vedeti o Nemški Avstriji, ker preveč ljubimo svojo domovino.

Za kratek čas.

Domače zdravilo zoper zobobol. Če te boli zob, vzemi v usta 5 do 10 žlic smetane, zapri usta in tolci toliko časa z glavo ob zid, da postane iz smetane surovo maslo (puter). Če pa bi še to ne pomagalo, vzemi v usta pol kozarca vode in sedi na železno peč. Ko bo voda začela vreti, te zob gotovo ne bo več bolel.

Sodnik: Zakaj ste ponarejali denar?

Oboženec: Ker sem imel premalo pravega.

Kdaj je bil konec naših dni? (22. julija, ko so se začeli pasji dnevi).

Listnica upravnistva in uredništva.

Ker se ne bomo tako kmalu dobili položnic ali čekov, prosimo gg. naročnike, naj nam prej ko mogoče pošljejo naročnino po nakaznici. Ker se oglašava vedno več in več novih naročnikov, prosimo vse, katerim smo poslali „Korošca“ na ogled, naj nam list vrnejo, ako ga ne mislijo naročiti.

Gg. dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora smo morali veliko dopisov odložiti za prihodnjico. Iz tega vzroka moramo tudi dopise zelo krajšati, kar nam naj gg. dopisniki blagovoljivo oprostijo! Dobrodošla so nam zlasti kratka poročila o nezgodah, shodih, veselicah in tako dalje.

Upravnistvo in uredništvo.

Štev. 3602.

Razglas.

Naznanja se, da je kda. Dravske diviz. oblasti (op. štev. 492/VI) dovolila, da se prodaja 15 do 20 za vojaško službo nesposobnih konj komisijonelno potom javne dražbe na licu mesta v Sinči vasi onim kmetom, kateri se izkažejo s potrdilom od občine ali okrajnega glavarstva, da res rabijo konje za domačo delo.

Po možnosti se bodo upoštevali tudi državni uradniki, kateri donesejo potrdilo od pristojne oblasti, da rabijo konja pri izvrševanju svoje službe (zdravniki).

Konjski barantači pricipijelno nimajo dostopa k dražbi.

Stem, da podpiše kupec zapisnik, pride konj v njegovo last. — Na reklamacije se ne bo oziralo, ker vojaška oblast ne jamči za nikakoršne napake.

Konji se lahko pogledajo z dovoljenjem živinozdravnika v Sinči vasi en dan poprej.

Javna dražba se bo vršila v ponedeljek dne 4. avgusta 1919 v Sinči vasi ob 10. uri popoldne.

Okrajno glavarstvo Velikovec.

Ženitvena ponudba.

Vdova brez otrok, v najboljših letih, se želi poročiti z možem, ki bi bil skrben gospodar in bi dobro upravljal njeno precej veliko posestvo. Samo resne ponudbe s polnim imenom (in če mogoče s sliko) na uredništvo „Korošca“ v Velikovcu.

Vino, rizling in črno dalmatinsko

od 56 l naprej ter sadjevec in kislavo do razpošilja po najnižji ceni podjetje

Silva vrelec Guštanj.

Kupujejo se tudi stari zamaški!

Poziv!

Razni hujskači in zlobneži trosijo lažnjive vesti o denarju v „Hranilnici in posojilnici v Velikovcu“. Prosimo, da take ljudi takoj javite v Hranilnici in posojilnici v Velikovcu, da dobijo zaslužen kazni.